

СИТУАЦІЙНИЙ ЗВІТ

24 БЕРЕЗНЯ 2023

НЕЗЛАМНІ ПРОТИ ТБ

Напередодні Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом ми згадуємо понад рік протидії туберкульозу під час війни. Незважаючи на значні виклики, пов'язані з артобстрілами і руйнуваннями, енерготерором, переміщенням населення та кадрів, Україна дає рішучу відповідь на туберкульоз.

Скоординовані зусилля уряду, громадянського суспільства, міжнародних партнерів, а також фінансова підтримка Глобального фонду та інших донорів під час війни дозволяють тримати епідемію туберкульозу під контролем. У деяких регіонах нам вдалося виявити в 2-3 рази більше випадків туберкульозу, ніж до війни, та сприяти початку їх лікування. Своєчасна доставка протитуберкульозних препаратів, іноді навіть велосипедами, коли палива не було, надання психосоціальної та психологічної підтримки призвели до найважливіших результатів – понад 80% людей зі стійкими до ліків формами туберкульозу були вилікувані.

ЧИТАТИ ПОПЕРЕДНІ ЗВІТИ

ПІДТРИМАТИ БОРОТЬБУ

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

1345 медичних закладів було значно пошкоджено або повністю знищено.

Знищені або пошкоджені протитуберкульозні заклади в 9 областях – Херсонській, Чернігівській, Київській, Сумській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській та Миколаївській.

106 цивільних медиків загинули на своїх робочих місцях.

Задокументовано **катування та вбивство пацієнтів з ТБ**. На жаль, маємо 7 підтверджених жертв серед наших клієнтів.

Фото: Олександр Єрмошенко/REUTERS

АТАКИ НА ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНУ СИСТЕМУ ТА ЛЮДЕЙ З ТБ

ОФІСИ НАШИХ ПАРТНЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РЕГІОНАХ НЕОДНОРАЗОВО СТАВАЛИ МІШЕННЮ ВОРОЖИХ РАКЕТ

Офіс Товариства Червоного Хреста України у Херсоні

Повністю зруйновано офіс Товариства Червоного Хреста України у Маріуполі

В ДЕЯКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ПОШКОДЖЕНО НЕ ТІЛЬКИ РОБОЧІ МІСЦЯ, АЛЕ І ДОМІВКИ СПІВРОБІТНИКІВ

Це Тетяна, соціальний працівник Благодійної організації «Ресурси життя» з Нікополя, яка працює в проєкті із виявлення нових випадків ТБ. В ніч, коли в її будинок потрапила ракета, вона, на щастя, переховувалася в бомбосховищі, тому вижила. Тепер вона у сховищі перебуває кожну ніч, а вдень – працює на вулицях міста. Каже, що не може поїхати звідти, адже нема кому буде допомагати людям з уразливих верств виявляти ТБ.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ПАЦІЄНТІВ З ТБ/ЛС-ТБ ПІД ЧАС ВІЙНИ

РЕГІОНИ ІЗ НАЙБІЛЬШОЮ ЧАСТКОЮ «ВІДТОКУ»:

Донецька (18,2%),
Харківська (11,8%),
Луганська (10,6%),
Київська (9,1%),
м. Київ (7,6%),
Херсонська (6,3%),
Миколаївська (5,5%),
Запорізька (5.1%)
області

РЕГІОНИ ІЗ НАЙВИЩОЮ ЧАСТКОЮ ПРИБУЛИХ ВПО:

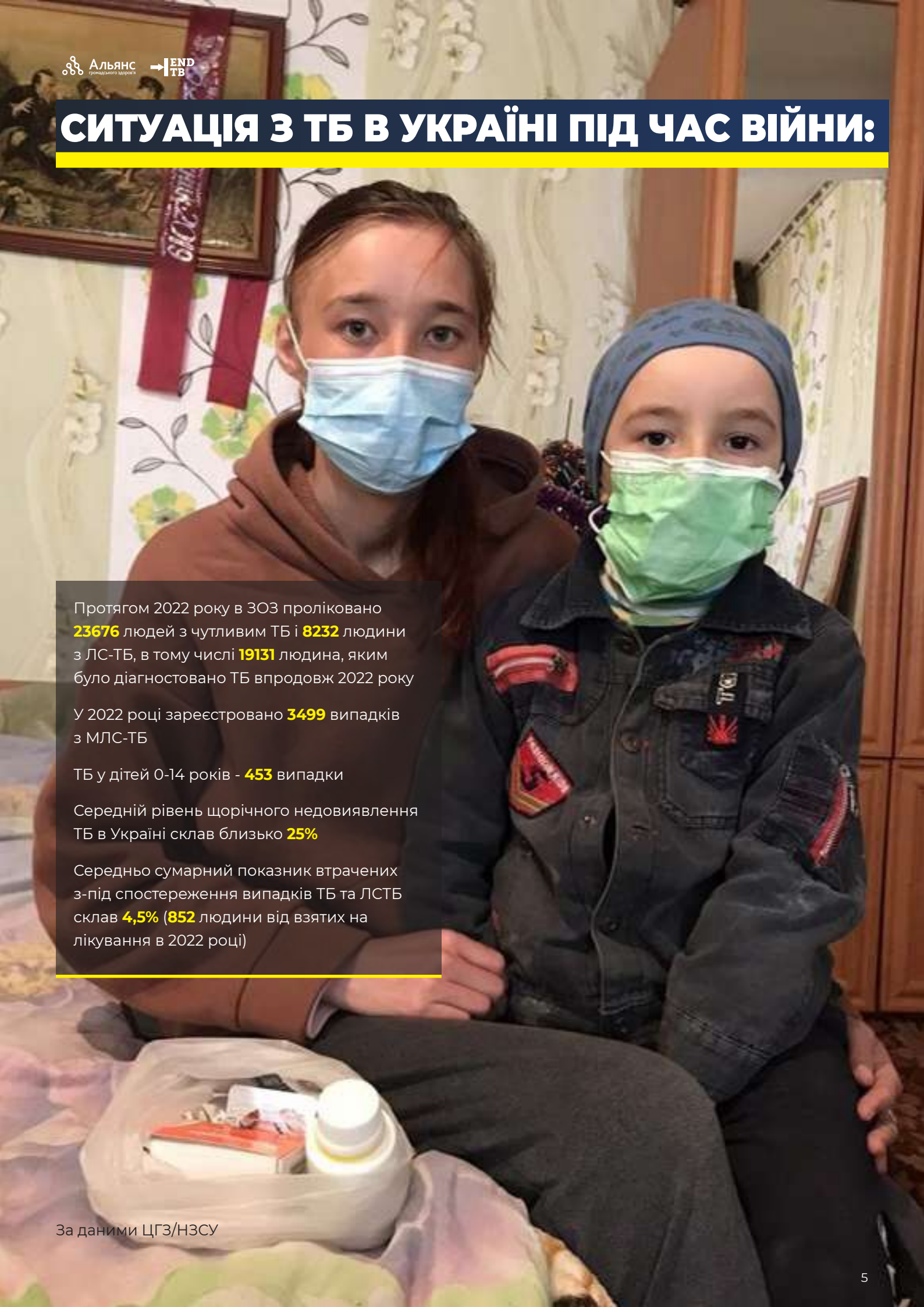
Львівська (15,2%),
Дніпропетровська (13,3%),
Закарпатська (10,3%),
Київська (6,1%),
Полтавська (5,9%),
Черкаська (5,7%)
області

Загалом за період з 24.02.22 до кінця 2022, за даними ЦГЗ, зареєстровано **474** ВПО з числа прибулих на лікування з інших областей (264 ТБ та 210 ЛС-ТБ)

За даними ЦГЗ

СИТУАЦІЯ З ТБ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ:

Протягом 2022 року в ЗОЗ проліковано **23676** людей з чутливим ТБ і **8232** людини з ЛС-ТБ, в тому числі **19131** людина, яким було діагностовано ТБ впродовж 2022 року

У 2022 році зареєстровано **3499** випадків з МЛС-ТБ

ТБ у дітей 0-14 років - **453** випадки

Середній рівень щорічного недовиявлення ТБ в Україні склав близько **25%**

Середньо сумарний показник втрачених з-під спостереження випадків ТБ та ЛСТБ склав **4,5%** (**852** людини від взятих на лікування в 2022 році)

За даними ЦГЗ/НЗСУ

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО АКТИВНО ПРОДОВЖУЄ НАДАННЯ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ

Продовжено скринінг на ТБ серед ключових груп населення навіть під обстрілами і в 2022 році **охоплення зросло у 1,5 рази** у порівнянні з 2021 роком.

Ми **працюємо в бронежилетах** в населених пунктах з регулярними артобстрілами.

Скринінгуємо людей на ТБ **в бомбосховищах** та інших місцях масового скупчення.

Ми **розвозимо ліки на велосипедах** та в термосумках там, де через активні бойові дії або руйнування не ходить громадський транспорт.

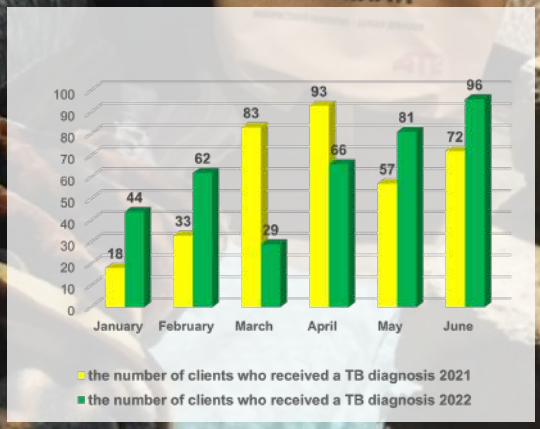
Ми передаємо протитуберкульозні препарати у найвіддаленіші райони постраждалих областей, до яких сягає **поштова доставка**.

ПІДТРИМКА ВІДПОВІДІ НА ТБ

Виявлення туберкульозу в західних областях **зросло майже в 3 рази** порівняно з аналогічним періодом 2021 року і пов'язане з хвилею масового переселення населення зі сходу та півдня України до західних регіонів.

У 2022 році проекти Альянсу з виявлення активних випадків туберкульозу серед уразливих верств населення охопили **понад 85 тисяч** представників ключових груп скринінгом на ТБ; **понад 30 тисяч** осіб отримали послуги з діагностики ТБ в ЗОЗ; виявлено та розпочато лікування **1211** хворих на туберкульоз.

HELP NOW hub

helpnow.aph.org.ua

HELPNow — допомагає скоординувати зусилля для лікування за кордоном. Діяльність впроваджується у тісній співпраці з Центром громадського здоров'я, EATG та понад сотнею інших партнерських організацій по всьому світу (запис до лікаря, рецепт на лікарняний з української медкарти, переклад).

HELP NOW hub POLAND

HELP NOW hub GERMANY

HELP NOW hub BALTIA

HELP NOW hub MOLDOVA

ВИЯВЛЕННЯ ТБ СЕРЕД ВІЙСЬКОВИХ

В 2022 році Альянс почав активно співпрацювати з Міністерством оборони України по активному виявленню ТБ серед військових. В перші місяці війни під час масової мобілізації військові комісаріати не мали можливості ретельно обстежувати всіх мобілізованих на наявність активного ТБ органів дихання, що призвело до розповсюдження цієї недуги серед контингенту ЗСУ. Альянс облаштував мобільну амбулаторію рентген-установкою та кабінетом для збору мокротиння для роботи по виявленню ТБ серед військових. Наразі ми підписали угоду про співпрацю з Вінницьким військовим шпиталем і почали роботу. Вже маємо перші результати: за неповний місяць роботи виявлено 6 випадків ТБ серед військових. Всі вони розпочали лікування ТБ.

КОМПЛЕКСНЕ ВЕДЕННЯ СУПУТНІХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Альянс приділяє значну увагу комплексному лікуванню соціально-небезпечних захворювань. Так, протягом 2022 року **91** пацієнт розпочав комплексну терапію від ТБ та вірусного гепатиту і ще **27** таких пацієнтів почали лікування ще у жовтні 2021 року. До того ж, **15** пацієнтів було впродовж 2022 року на потрійній терапії – від ВІЛ, ТБ та вірусного гепатиту.

НЕЗЛАМНІ ПРОТИ ТБ

У **8 регіонах** України вродовж 2022 року взято на медико-психосоціальний супровід **5604** людини з чутливим ТБ та 2819 людей з лікарсько-стійким ТБ.

Ми **швидко реагували на зміну потреб** наших клієнтів та підтримували людей саме тим, чого вони потребували найбільше в умовах війни аби допомогти їм завершити лікування.

Завдяки нашому супроводу успішно вилікувалися від ТБ **84,2%** людей з чутливою формою захворювання (при середньому показнику по країні 78,3%) та **81%** людей з лікарсько-стійким ТБ (середній показник по країні 65,1%).

У звільнених від окупації регіонах безпрецедентні зусилля спрямовуються на відстеження пацієнтів, з якими було втрачено зв'язок (з **359** осіб, з якими було втрачено зв'язок, відновлено контакт з **107** клієнтами).

Продовжували реалізацію інноваційного не тільки для України, а і для регіону СЄЦА **проєкту із підтримки психічного здоров'я людей з ТБ**.

ЗАПРОВАДЖЕНО ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ ЛЮДЯМ З ТБ ТА МЕДИЧНИМ ЗАКЛАДАМ В РАЙОНАХ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ТИМЧАСОВОЇ ОКУПАЦІЇ

Ще один важливий напрямок роботи Альянсу і партнерських організацій у 2022 році — це гуманітарна допомога людям з ТБ та медичним закладам.

Війна загострила потреби та спричинила нові виклики, тому за підтримки Альянсу Центром громадського здоров'я і Партнерством «Зупинимо туберкульоз. Україна» було створено Платформу «TB Help Hub», як додатковий майданчик, де можуть задовольнятися найнагальніші запити ЗОЗ, НУО або пацієнтів.

В рамках діяльності цієї Платформи було організовано збір потреб в сфері ТБ та пошук спонсорів для надання допомоги протитуберкульозним медзакладам та людям з ТБ. Протягом 2022 року:

- Залучено **понад $ 88 тис**.,
- Покрито нагальні потреби людей з ТБ в окремих медичних закладах **8 регіонів** країни,
- Закуплено **220 кг ліків** загальної групи для пацієнтів протитуберкульозних закладів Херсонської області,
- Відремонтовано **укриття** Одеського центру соціально значущих хвороб,
- Здійснено **закупівлю і поставку плит** ОСБ, щоб закрити вибиті вікна у Херсонському протитуберкульозному диспансері.

Крім того, у 8 регіонах країни 1672 людини з ТБ та їх оточення отримали адресну гуманітарну допомогу у вигляді продуктів харчування або гігієнічних наборів.

Ця діяльність стала можливою за фінансового сприяння STOP TB Partnership та підтримці наших незламних національних партнерів.

Альянс підтримує координацію діяльності громадянського суспільства в Україні щодо підготовки до Зустрічі високого рівня ООН з туберкульозу. Разом із Партнерством «Зупинимо туберкульоз. Україна» та TBpeople Ukraine ми плануємо максимально залучатися до напрацювання ефективних ключових запитів до Політичної декларації з ТБ, а також сприяти тому, щоб Україна була представлена на Зустрічі високого рівня потужною багатосекторальною делегацією, в яку увійдуть представники громадянського суспільства та спільнот, яких торкнулася проблема ТБ.

ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА З ПРОСУВАННЯ ПІДХОДУ ІНТЕГРОВАНИХ ПОСЛУГ В РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА FRONTLINE AIDS

У 2022 році географічне покриття партнерів Action 2 розширилося з 4 до 7 країн по всьому світу та мало такі результати:

- Демонстрація протитуберкульозної діяльності в Україні в рамках міжнародної конференції UNION, в рамках якої партнери Action 2 з Уганди, Камбоджі, Індії, України та Еквадору підготували декілька сесій щодо важливих питань адвокації впровадження інтегрованого підходу в програми країн та інтерактивне відео і сесія про роботу ОГС в умовах COVID-19. Альянс також очолював трек «Політичне середовище для адвокації та підзвітності під керівництвом громади» та активно фасилітував у сесіях в рамках головної конференції та розділу Community Connect.
- Спільні напрацювання щодо координації та планування важливих подальших кроків для досягнення цілей Action 2 в рамках офф-лайн зустрічі партнерів у Стамбулі в грудні 2022 року.
- Продовження роботи над полісі-брифом «На шляху до людей: подорож до інтегрованих послуг охорони здоров'я для ключових груп населення».
- Подача в науковий журнал статті про виявлення випадків ТБ.

ІСТОРІЇ ПАЦІЄНТІВ

З початком повномасштабної війни життя Сергія (ім'я змінено) змінилося назавжди. Перебуваючи в зоні активних бойових дій та ховаючись в підвалах від регулярних обстрілів окупантами, чоловік вже і не сподівався колись повернутися до спокійного життя. Він зізнається: «Спочатку я не хотів покидати рідну домівку. До останнього сподівався що це ось-ось закінчиться. Було схоже на нічний кошмар, проте з настанням ранку він не закінчувався. В якийсь момент я зрозумів, що вже готовий покинути місце де виріс, аби лише залишитися живим».

Небезпечні умови життя далися взнаки - вже тоді чоловік відчув, що не здоровий, але все списував на жах, що відбувався навколо. Коли ж Сергій знайшов прихисток на Рівненщині, його було скеровано до обласного закладу охорони здоров'я. Пройшовши призначені обстеження чоловік дізнався про наявність одразу двох невтішних діагнозів - ВІЛ та ТБ. Здавалося, що навіть за відсутності пострілів і вибухів поряд, смерть все ж таки наздогнала і тут.

Завдяки злагодженій роботі працівників закладів охорони здоров'я та фахівців Рівненського обласного благодійного фонду «Наше Майбутнє», що реалізовує в області проєкт Альянсу громадського здоров'я із виявлення ТБ у контактних осіб, захворювання вдалося швидко діагностувати та призначити необхідне лікування. На даний момент чоловік отримує лікування від ТБ амбулаторно та перебуває під медико-психосоціальним супроводом БО «100% життя Рівне». Сьогодні перешкод в отриманні лікування для Сергія не має і він щиро вірить, що найближчим часом зміниться на краще не тільки його здоров'я, а і ситуація в країні.

Пан Сергій раніше мав власний будинок у м. Чорноморську на Одещині, та одного трагічного дня у ньому сталася пожежа, в якій чоловік дивом вижив. Отримавши дуже важкі опіки, він потрапив на лікування до опікового центру, де йому довелося ампутувати праву ногу. Там же він пройшов обстеження, за результатами якого було діагностовано туберкульоз, і пан Сергій був переведений на лікування до стаціонарного відділення Одеського обласного центру соціально значущих хвороб.

З початком повномасштабної війни чоловіка виписали зі стаціонару на амбулаторне лікування додому. Він опинився в дуже скрутному становищі - знищені при пожежі документи, відсутнє повноцінне житло та немає можливості своєчасно відвідувати лікувальний заклад. І все це в умовах воєнного стану.

За таких умов пан Сергій був взятий на медико-психосоціальний супровід ГО «Клуб взаємодопомоги «Життя плюс», що впроваджує в Одеській області проєкт Альянсу громадського здоров'я із підтримки людей з ТБ.

Кейс-менеджерка проекту пані Оксана розробила для чоловіка індивідуальний план медико-соціальних послуг, який включав допомогу з житлом, доставку за допомогою ДОТ-провайдера протитуберкульозних препаратів, сприяння у щомісячній діагностиці. У рамках проєкту пану Сергію також допомогли з відновленням паспорту та ідентифікаційного коду і встановленням інвалідності, а також забезпечували продуктовими сертифікатами та поповненнями мобільного рахунку.

Допомога кейс-менеджерки проєкту у всіх нагальних потребах, її підтримка та розуміння, постійна мотивація до лікування значно покращили психо-емоційний стан пана Сергія. Наразі він продовжує лікування та з надією дивиться у майбутнє.

Альянс громадського здоров'я

ПІДТРИМАЙТЕ ДОНАТОМ НАШУ РОБОТУ:

http://donate.aph.org.ua

КОНТАКТИ:

Андрій КЛЕПІКОВ,
Виконавчий директор
klepikov@aph.org.ua
Моб.: +38 050 334 8899 (також Viber, WhatsApp, Telegram)

Євгенія ГЕЛЮХ,
Старший програмний менеджер ТБ/ВІЛ
geliukh@aph.org.ua
Cell: +38 050 419 0591 (також Viber, WhatsApp, Telegram)

Інна ГАВРИЛОВА
Старша менеджерка з PR і комунікацій
gavrylova@aph.org.ua
Моб.: +38 096 753 8160 (також Viber, WhatsApp, Telegram)

www.aph.org.ua FB: AlliancePublicHealth Instagram: /aph.org.ua Twitter:/allianceforph

LinkedIn: /company/alliance-for-public-health/